

Wspomaganie rozwoju mowy biernej u dzieci

Naturalną formą komunikacji między ludźmi jest mowa. Dzieci uczą się jej od dorosłych poprzez to jakich zwrotów używamy, jakim zasobem słownictwa sami się posługujemy, czy dbamy o prawidłowe formy gramatyczne. Jeśli chcemy nauczyć dziecko czytelnie komunikować swoje potrzeby, wyrażać jasno swoje zdanie powinniśmy pamiętać o kilku zasadach:

- używać zwrotów jak do osoby dorosłej,
- unikać nadmiaru zdrobnień, spieszczeń,
- nie powtarzać swoistych wyrażeń, które dziecko tworzy (np. „kopatka - łopatka”, „aiciu – na dwór”) - lepiej je nagrać lub zapisać w zeszycie na pamiątkę,
- używać różnorodnych sformułowań, np. mówiąc o wujku czy sąsiedzie że jest „dobry” można zamienić to słowo na „uczynny, życzliwy, uprzejmy, miły, itp”,
- należy otaczać dziecko tzw „kąpielą słowną”, czyli opisywać wykonywane przez dziecko i dorosłego czynności oraz zadawać dziecku pytania i cierpliwie poczekać na odpowiedź,
- powtarzać z dzieckiem proste wierszyki, rymowanki, wyliczanki, śpiewać piosenki,
- czytając dziecku książeczki, nazywać to co jest na ilustracji, zadawać dziecku pytania dotyczące obrazków lub przeczytanych treści,
- nie każdy wie, że zręczność palców ma związek ze sprawnym artykułowaniem i mówieniem. Warto wykorzystywać wszelkie okazje do lepienia, klejenia, nawlekania koralików, budowania z klocków, patyczków oraz zabaw paluszkowych np. „Idzie rak...” itp.

Przykładowe zabawy:

• Kolory

Zapamiętanie nazw kolorów niejednokrotnie przysparza dzieciom wielu kłopotów. Podając nazwę koloru, staraj się zawsze kojarzyć go z czymś, co dziecko zna ze swojego doświadczenia, np. „Twoje oczy są niebieskie jak niebo”, „Twoja bluzka jest biała jak mleko” itp. Konsekwentnie podawane porównania mocno „zapadają” w pamięć dziecka. Można również zrobić dzień lub tydzień w danym kolorze. Jeśli wybierzemy kolor „czerwony” to przez cały dzień bawimy się nim np. ubieramy sobie i dziecku bluzkę/spodnie w tym kolorze, wybieramy do jedzenia produkty czy potrawy, które mają taki właśnie kolor, idąc na spacer szukamy wokół przedmiotów w kolorze czerwonym, itp. Innym wariantem tej zabawy jest tworzenie porównań, np. „Zobacz, ten kubek ma taki sam kolor jak: woda, niebo, twoje oczy. Pomyśl, co jeszcze jest niebieskie?”

- **Czego brakuje?**

W tej grze można wykorzystać zarówno przedmioty, jak i obrazki. Układamy conajmniej trzy z nich w rzędzie przed dzieckiem, dziecko wymienia ich nazwy po kolei, zapamiętuje. Gdy dziecko zamyka oczy, zabieramy jeden przedmiot lub obrazek – zadaniem dziecka jest odgadnięcie, co zostało zabrane. Sukcesywnie zwiększamy ilość elementów do zapamiętania.

- **Wielkość**

By dobrze wyjaśnić pojęcie wielkości dobrze jest pokazać przedmioty, ludzi, zjawiska o kontrastujących ze sobą rozmiarach. Pamiętać trzeba by rozwijać bazę pojęć, więc używajmy wielu określeń np: „mały-duży”, „okrągły- kwadratowy”, „długi-krótki”, „szeroki-wąski”, itp.

- **Grupowanie słów**

Wzbogacaj zakres słownictwa dziecka, bawiąc się z nim w segregowanie obrazków. Poproś dziecko by posegregowało obrazki wg określonych kategorii, np. ubrania, jedzenie, meble, itp. Następnie tworzymy kategorie różniące się mniejszą liczbą cech, np. ubrania letnie/zimowe/jesienne/wiosenne. Możemy segregować obrazki wg innych różnych cech np. wielkości, kształtu, koloru, słodkie-słone, itp. Innym wariantem tej zabawy jest dobieranie par wyrazów o tej samej tematyce np. lokomotywa – wagon, nóż – deska do krojenia, szczoteczka do zębów – pasta, itp.

- **Historyjki obrazkowe, układanie sekwencji**

Rozwijają myślenie przyczynowo – skutkowe oraz wzbogacają słownictwo. Takie historyjki można znaleźć w czasopismach dla dzieci lub samemu je stworzyć. Dziecko układa obrazki w odpowiedniej kolejności. Dodatkowo możecie wspólnie opowiedzieć treść historyjki, dopowiedzieć jej zakończenie lub odgadnąć, którego obrazka brakuje w historyjce.